Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 6.05.2015 www.osw.waw.pl

Mołdawia: rok po wprowadzeniu ruchu bezwizowego

Marta Jaroszewicz, Kamil Całus

28 kwietnia minął rok, odkąd Unia Europejska zniosła obywatelom Mołdawii wymóg posiadania wiz (na podróże na okres do 3 miesięcy). Nie spowodowało to znacznego wzrostu wyjazdów Mołdawian do UE ani też zwiększenia liczby wniosków o status uchodźcy składanych w krajach unijnych (tak jak było to np. w przypadku państw Bałkanów Zachodnich). Według danych mołdawskiej służby granicznej w okresie od 28 kwietnia 2014 roku do 27 kwietnia 2015 roku do państw UE wyjechało ponad 241 tys. posiadaczy mołdawskich paszportów biometrycznych (tylko takie uprawniają do bezwizowego przekraczania granicy), z czego aż 90% już powróciło do Mołdawii. Jedynie 1355 Mołdawianom legitymującym się paszportem biometrycznym w ciągu ostatniego roku odmówiono prawa wjazdu do UE, zaś 2379 Mołdawian naruszyło zasady przebywania na terenie strefy Schengen (głównie migranci, którzy przekroczyli legalny okres pobytu i próbują wyjść z podziemia migracyjnego po wprowadzeniu reżimu bezwizowego).

Komentarz

- Praktyka ostatniego roku pokazuje, że – wbrew niektórych prognozom – zniesienie wiz unijnych dla obywateli Mołdawii nie miało wpływu na bezpieczeństwo migracyjne państw UE. Wprowadzeniu reżimu bezwizowego towarzyszyły pozytywne konsekwencje dla społeczeństwa mołdawskiego, w tym swoboda podróżowania do UE (choć nadal dla wielu Mołdawian podróże te są zbyt drogie) czy możliwość odwiedzania przez mołdawskich migrantów zarobkowych rodzin pozostałych w kraju. Jednocześnie uruchomienie reżimu bezwizowego nie zmniejszyło w sposób wyraźny zainteresowania Mołdawian możliwością otrzymania rumuńskiego obywatelstwa (obecnie ma go ok. 500 tys. Mołdawian), które daje także możliwość uzyskania legalnego zatrudnienia w państwach UE. Oznacza to, że mołdawska emigracja do UE, szacowana na ok. 300 tys. osób (na ogólną liczbę mieszkańców 3,5 mln), jest obecnie bardziej racjonalna i przemyślana, zaś emigranci poszukują przede wszystkim legalnych możliwości osiedlenia i zatrudnienia w UE, nie zaś samego wjazdu.
- Zniesienie wiz przez UE spowodowało pewne, choć nie tak znaczne, jak oczekiwano, zwiększenie zainteresowania mieszkańców Naddniestrza uzyskaniem mołdawskich paszportów. Od kwietnia 2014 roku o paszport biometryczny wystąpiło ok. 27 tys. mieszkańców lewobrzeżnej części kraju. W rezultacie na ponad 200 tysięcy posiadaczy mołdawskich paszportów w Naddniestrzu dokumentami biometrycznymi posługuje się tam obecnie 77 tys. osób. Wprowadzenie reżimu bezwizowego w obu częściach

Mołdawii bez większych wyzwań dla bezpieczeństwa regionu pokazało, że może on funkcjonować w przypadku podzielonych państw.

- Wprowadzenie reżimu bezwizowego nie stało się zachętą dla rządu Mołdawii, aby kontynuować proces reform, nastąpiło wręcz ich zahamowanie. System sądowniczy nadal pozostaje skorumpowany, nie rozpoczęto reformy Prokuratury Generalnej, zaś Narodowe Centrum Antykorupcyjne nie uzyskało niezależności politycznej.